

A munkásbiztosítás Európában.

Miként az életbiztosításnak általában, azonképpen a munkásbiztosításnak is *Anglia* képezi legdusabban gyümölcsöző otthonát. A magánbiztosító-társaságok sehol sem virágoznak úgy, mint Nagy-Britanniában, majdnem az egész ország munkás népsége tagja a „Friendly Societies“-nek, a melyek pénzeik hovaforditása iránt teljes szabadságot élveznek. E társulatok tulajdonképpen csak arra hivatják, hogy pontosan regisztráljanak és évenként közzétegyék a helyzetüket felvilágosító jelentést tagjaik számát és anyagi helyzetüket illetőleg. Ezenkívül még arra is kötelezve vannak, hogy minden ötödik évben leltárt készítenek egy hites könyvelő által.

A „Friendly Societies“-eken kívül az angol kormány 1864-ben felhatalmazta a postahivatalokat is arra, hogy meghatározott összegek kifizetése után, azonnal avagy később fizetendő járadékot tegyenek folyóvá. A postahivatalok még életbiztosításokat is köthetnek, hogy e nevezetes intézménynek ilyen is mennél nagyobb tért biztosítsanak. De a postahivataloknak a jeleztem irányban kifejtett tevékenysége nem nagy, mert az utóbbi 10—15 év lefolyása alatt alakultak magánbiztosító-társaságok, a melyek még előnyösebb feltételek mellett fogadnak el biztosításokat, mint a postahivatalok, amennyiben megengedik, hogy a befizetések havonként, esetleg hetenként is történjenek. Ezenkívül a múlt év márczius havában Mr. Chamberlain olyan irányu törvényjavaslatot terjesztett a törvényhozás elé a rokkantak biztosítására (National oldage pensions), a mely szerint az állam a magánbiztosító-intézeteket még az eddigieknél is jobban támogatja.

Olaszországban a kölcsönös biztosító-társaságoknak egész sora működik, a melyek az 1886. április 15-én kiadott törvénynek vannak alávetve és a melyeknek tulajdonképpeni főcélja, hogy tagjainak betegség, munkaképtelenség vagy elaggottság esetében segílyt adjon, a hátramaradottakat pedig segítse. Ezekon kívül teljesen úgy manipulálhatnak, mint a biztosító-társaságok, de ez utóbbi esetben mérleget tartoznak állítani, a melyben felsorolják a kilátásba vett kiadások és azon bevételek, a melyekkel azokat fedezni lehet. A baleset elleni biztosításokról Itáliában igen sok törvény intézkedik. Ezek számát 1892-ben egy ujjal szaporították, a mely szerint a munkaadók meghatározott kártérítésre vannak kötelezve, ámbátor szabadságukban áll alkalmazottaikat vagy valamelyes magántársaságnál vagy pedig az 1883. év óta fennálló nemzeti baleset-biztosító-

társaságnál biztosítani. Vannak, nagy számban, rokkantpénztárak és egynehány kölcsönösségi társaság, a melyek szintén elaggodtság esetén adnak segélyt. Egy nemzeti társaságot is akartak már több ízben is szervezni, de a sok terv közül maig egyiket sem fogadták el.

Schweizban főleg betegség esetében segélyző társaságok munkálkodnak és kölcsönösségre vannak alapítva. A szövetségi tanács előtt ép ezidőszerint van egy törvényjavaslat, amely szerint a baleset és betegség ellen való biztosítás kötelező. Ámbátor nagy ellenzéke van a törvényjavaslatnak, hihető, hogy a kötelező biztosítás győzelmesen kerül ki a tanácskozmányokból. Ez azonban a jövőre vonatkozik; a multat illetőleg 1886. június 26-e óta van érvényben egy törvény, a mely a gyárosokat polgárjogi felelősség mellett kötelezi alkalmazottaik biztosításáról gondoskodni. Ezt a törvényt 1887. április 26-án némiképp tökéletesítették. Az elaggodtság ellen való biztosítás *Schweizban* még nem került az ügynek megfelelő komolysággal tárgyalás alá.

Nagyon el vannak terjedve a kölcsönösségen alapuló társaságok *Spanyolországban*. Az 1891. május 2-án, a baleset ellen való biztosításról hozott törvény a kártalanítást a munkaadók terhére rója. A munkaképtelenek számára Madridban, a kormány által felállított menhely, nem járt valamelyes nagy eredménnyel, azonban *Barcelonában* és *Cadixban* felállított hasonló magántársulatok e téren igen jó szolgálatot végeztek.

Portugáliában is vannak már régebb idők óta nagyszámu kölcsönösségen alapult társaságok. Ezek viszonyát és helyzetét az 1891. február 28-án kiadott dekretum szabályozza; hivatásuk szerint adnak betegségek esetén segélyt, támogatják az elhunyt tagok elárvult utódait és kárpótolnak a temetési költségekért. Járadékokat is engedélyeznek, de ezen esetben még különleges befizetést is kell teljesíteni. Két rokkantak pénztára működik jeles eredménnyel, az egyik a munkaképtelenek segélyegylete (1872 óta), a második a munkásrokkantak társasága. Baleset ellen való biztosítás ügyében ez ideig még nem történt semmi, ámbár a közvélemény sokat foglalkozik e kérdéssel.

Nincsen Európában egyetlen egy ország sem, a melyben annyi kölcsönösségre alapított társaság és menedékhely volna, mint van *Dániában* és a hol, épp ennél fogva, a munkások és családjaik könnyebben viselhetnének el minden szerencsétlenséget, a mely a családjaikat baleset, betegség vagy munkahiányában sújthatja. A nyilvános jótékonyosság, a mely *Dániában* igen nagy, több menhelyet alapított, a melyekben munkaképtelen és vagyontalan munkások otthont találnak és a melyek közül az egyik főképp azzal foglalkozik, hogy munkanélkül szűkölködőknek foglalatosságot kerítsen. Az 1891. április 9-én kiadott törvény kimondja, hogy szükségben levő munkások, a kik nincsenek abban a helyzetben, hogy maguknak elegendő pénzt keres-

hessenek, ha a 60. életévet betöltötték, az állam és a községek részéről megszavazandó segélyben részesítendők.

Régóta és nagy számban vannak kölcsönösségre alapított egyesületek *Svédhonban*, főképp testületi formában. Biztosítanak betegségek ellen, adnak segélyt a temetkezési költségekhez és néhány közülök még évi járadékot is. Ezenkívül vannak még társaságok, a melyek a napirenden levő socialis és politikai reformokot zászlajukra tűzve, segélypénztárak alakításán is fölötte fáradoznak. Az a munkáskongresszus, a mely 1890-ben tartotta Stockholmban gyűléseit, határozatba vette, hogy a munkások az állam segélyezése mellett biztosítsák életüket. A svéd országgyűlésnek kelle azután ama kérdéssel foglalkozni, hogy minő mértékben avatkozzék az állam a tőke és a munka kérdésébe. Egy ankét, a mely 1884-ben tartotta üléseit elkészített egy elaborátumot, a melyből azután törvényjavaslat készült és törvény is lett és a mely ama praeventiv intézkedésekkel foglalkozik, a melyek folytán balesetek elháríthatók. Másik két törvényjavaslat vonatkozással a baleset ellen való kötelező biztosításra és egy nyilvános biztosítási pénztár felállítására 1890-ben került ugyan tárgyalásra, de időközben félretétettek.

A munkás-társaságok fölötte el vannak terjedve *Oroszországban*, a hol teljesen függetlenek; formáik a lehető legkülönbélebbek! 1890. deczember havában elfogadták azt a törvényt, a mely szerint minden gyárban segélypénztárnak kell lennie, a melyből munkaképtelenné vált munkások, terhes asszonyok és olyan munkáscsaládok, a melyek tűz, járvány stb. folytán kárt szenvedtek, segélyben részesüljenek. Egy másik törvényjavaslat, a mely nemsokára tárgyalás alá kerül, a balesetekre vonatkozik. E javaslat sserint a munkaadók felelősek és kötelezvék segélyre, ha a baleset hibás vezetés vagy a műhely rossz berendezése folytán támadt.

A cikkelyből megtanulhatni, hogy Európaszerte haladnak az általánosan kötelező biztosítás felé.

b - i p - l.